

Riktlinjer Kopieringsfonden 2020

Styrelsen för Kopieringsfonden

Styrelsen består av ordförande, sex förtroendevalda ordinarie ledamöter och två förtroendevalda suppleanter. Ordföranden sitter inte med under bedömningsarbetet men närvarar vid behov, och har även utslagsröst om det blir lika röstetal.

Bedömningsgrund

Besluten om stipendiater baseras på sannolikheten att de sökandes verk blivit kopierade inom undervisningsväsendet och på arbetsplatser i Sverige.

Riktlinjerna för hur bedömningen ska göras utgår från statistik som Bonus Copyright Access tillhandahåller. Utifrån denna statistik har Svenska Tecknare även har tagit fram förhållningsregler som styrelsen för Kopieringsfonden ska efterfölja i sin bedömning av stipendiater:

1. 60/40-principen

Enligt det statistiska underlaget finns en tyngdpunkt i kopieringen av verk som tillhör kategorin Fakta- och läromedelsillustration. Svenska Tecknare har enligt detta underlag formulerat två procentsatser där rekommendationen är att ca 60 % av stipendierna ska fördelas till upphovs personer som har övervägande verk inom kategorin ”Fakta- och läromedelsillustration” och ca 40 % till kategorin som kallas ”Övrig illustration”.

När det gäller grafiska formgivning finns i Sverige inte samma upphovsrättsliga skydd som inom illustration. Svenska Tecknare har emellertid beslutat att fördela en mindre del av stipendierna till formgivning, eftersom många yrkesverksamma skapar inom båda dessa områden parallellt.

2. Digital och analog kopiering

Styrelsen för Kopieringsfonden ska ta hänsyn till om verket kan ha kopierats digitalt eller analogt:

- Enligt statistiken sker både analog och digital kopiering, men den analoga kopieringen är fortfarande övervägande, ungefär 75 %–80 % jämfört med ungefär 20 %–25 % digital kopiering.
- Den digitala kopieringen sker främst inom kategorin ”Övrig illustration”.
- I kategorin ”Fakta- och läromedel” kopieras fortfarande mest analoga förlagor.
- Ett viktigt bedömningskriterium för digital kopiering är typ av digitala förlagor. De förlagor som ska inkluderas i bedömningen är öppna webbplatser såsom dagstidningar på nätet, digitala informationskällor – det vill säga vanliga öppna webbplatser.
- Handlar det om digitala plattformar – till exempel läroplattformar – som kräver inloggning, ska dessa inte inkluderas i bedömningen. Dessa plattformar regleras av andra avtal än de som Bonus Copyright Access sluter. Inte heller appar ska inkluderas i bedömningen, även om de innehåller undervisningsmaterial, eftersom de redan ersatts genom köp.

- Tilldelas stipendier till upphovsperson med många digitala verk från öppna källor, bör den personen således tillhöra kategorin "Övrig illustration".

3. Medlem/icke-medlem

I bedömningen ska det inte göras någon skillnad på medlemmar och icke-medlemmar i Svenska Tecknare.

4. Tidsaspekt

En omständighet att ta hänsyn till är *när* den sökandes verk är publicerade. Enligt statistiken är sannolikheten för kopiering större om ett verk är nytt än om det är gammalt. Det är alltså viktigt att vid bedömningen av de sökandes verksförteckning ta hänsyn till tiden för verkens tillkomst och dess spridning.

5. Kvalitet/kvantitet

Ett verks kvalitet ska inte beaktas i bedömningen utan vikt ska istället läggas på antalet verk per ansökan som har en hög sannolikhet för kopiering.

6. Ingen behovsprövning

Styrelsen ska inte ta hänsyn till den sökandes ekonomiska ställning och behov i sin bedömning.

7. Vad som inte ska inkluderas i bedömningen

En viktig bedömningsgrund är i vilken utsträckning de sökandes verk sannolikt har kopierats inom undervisningen eller på arbetsplatser. Därför är det ex inte relevant att inkludera följande:

- en bok som inte har getts ut än, eftersom den heller inte har kunnat kopieras,
- rena kopieringsunderlag, eftersom den kopieringen redan har ersatts,
- vägs skyltar, bordstabletter, förpackningar osv, som har liten/ingen möjlighet att kopieras,
- digitala plattformar – till exempel läroplattformar – som kräver inloggning. Inte heller appar ska inkluderas i bedömningen, även om de innehåller undervisningsmaterial, eftersom de redan ersatts genom köp.

BILAGA

Bakgrund: avtalslicenser

Rätten att kopiera upphovsrättsskyddat material regleras i Sverige genom så kallade avtalslicenser. Det ger skolor, universitet, arbetsplatser med flera, rätt att kopiera delar av upphovsrättsligt skyddade digitala och analoga verk.

På uppdrag av sina 14 medlemsorganisationer – däribland Svenska Tecknare – förhandlar organisationen Bonus Copyright Access fram dessa omfattande avtal och samlar in ersättningar för kopiering av upphovsrättsskyddat material i undervisning och på arbetsplatser i Sverige. Svenska Tecknare – som företräder uphovspersoner inom tecknad bild – ser till att pengarna fördelas ut. 2 miljoner kronor av dessa medel fördelas årligen ut till uphovspersonerna genom stipendier ur Kopieringsfonden, som Svenska Tecknare tillskapat.

Konstruktionen med avtalslicenser för kopiering inom undervisningsväsendet innebär att Svenska Tecknare tar emot och förvaltar ersättningar för *alla* verksamma inom området, det vill säga både medlemmar och icke-medlemmar. Det i sin tur innebär att Svenska Tecknare ansvarar för att dessa kollektiva ersättningar sprids till alla uphovspersoner oberoende av organisationstillhörighet.